

Riool- en waterzorgheffing

Presentatie over varianten in heffingsystemen

Bob Coolen – beleidsadviseur Riolering en Water
16 maart 2023

Gemeente Maashorst

Beleidsplan, inkomsten en verdeling inkomsten

- Beleidsplan POW&R omschrijft de uitgangspunten en kostendeckende begroting
- Riool- en waterzorgheffing regelt de inkomsten
- De heffingsystematiek regelt de verdeling van wie welk bedrag betaalt

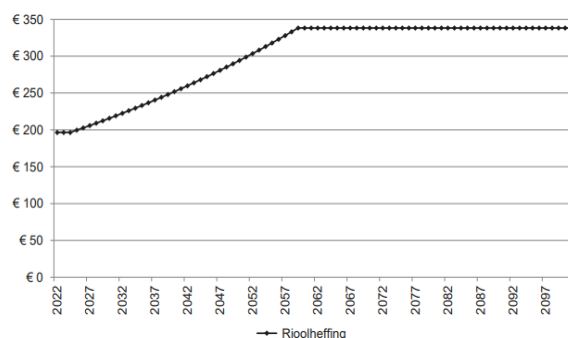

Gemeente Maashorst | riool- en waterzorgheffing | 16 maart 2023

1. Beleidsplan vastgesteld eind 2021 voor 3 jaar, met een bijbehorende begroting op basis van kostendeckendheid
2. De belastingmaatregel waar we het vandaag over hebben zorgt voor de inkomsten voor het beleidsplan
3. De heffingsystematiek regelt de verdeling, wie wel bedrag aan heffing betaalt.

Inkomsten en tarieven riool- en waterzorgheffing

Jaar	Inkomsten POW&R	Indexatie	Inkomsten
2022	€ 5.800.000,-	n.v.t.	€ 5.800.000,-
2023	€ 5.809.911,-	2,3 %	€ 5.943.539,-
2024	€ 5.819.821,-	2,3 + 2 % (?)	€ 6.072.519,-

Gemeente Maashorst | riool- en waterzorgheffing | 16 maart 2023

maashorst

In de tabel is het totaal aan benodigde inkomsten per jaar aangegeven.

De inkomsten blijven jaarlijks nagenoeg gelijk,

alleen algemene indexatie van alle tarieven verhoogt deze bedragen.

In 2023 was deze indexatie 2,3 %, voor 2024 is dit tarief nog niet bekend, en is daarom een aanname van 2% gedaan.

De grafiek rechts geeft de stijging van tarieven voor riool- en waterzorgheffing in de loop der jaren aan, dit is gekoppeld aan de stijgende kosten vanuit het beleidsplan. (Excl. Indexatie)

Juridische onderbouwing

- Jaarlijks verordening riool- en waterzorgheffing vaststellen
- Voormalig Landerd en Uden hebben in 2022 en in 2023 nog verschillende systemen van heffing (Voldoet niet aan gelijkheidsbeginsel)
- Wet Arhi: uiterlijk 2 jaar na herindeling harmonisatie heffingen
In 2023 riool- en waterzorgheffing Maashorst vaststellen

1. Jaarlijks in december stellen we alle verordeningen en leges vast voor het opvolgende jaar.
2. Landerd en Uden hanteerden in 2022 en 2023 nog verschillende systemen van heffen.
3. Dit jaar zal een geharmoniseerde heffingssystematiek vastgesteld dienen te worden.

Heffingsysteem uit raadsvoorstel

Gemeente Maashorst | riool- en waterzorgheffing | 16 maart 2023

In het raadsvoorstel het volgende heffingsysteem uitgewerkt

WATERVERBRUIK, GEZINSGROOTTE & EIGENARENHEFFING (1) Voorstel Maashorst (2024): (Hoe werkt het?)

- ✎ Gedeelte eigenarenheffing voor woning eigenaren
- ✎ Gedeelte gebruiksheffing met 2 tariefklassen o.b.v. gezinsgrootte (variant op staffels bij waterverbruik)
- ✎ Gedeelte gebruiksheffing op waterverbruik voor > 250m3

Gemeente Maashorst | riool- en waterzorgheffing | 16 maart 2023

maashorst

Het heffingsysteem van het raadsvoorstel bevat een combinatie van eigenarenheffing, gezinsgrootte en watergebruik boven 250 m3

Een deel van het tarief wordt geheven aan de eigenaar, het andere deel aan de gebruiker van de woning.

Het watergebruik voor huishoudens is opgedeeld in twee klassen, 1 persoons, en meer persoons huishoudens

Net als bij heffingsysteem Landerd zijn voor huishoudens Landerd in de praktijk twee tariefklassen, alleen nu is de gezinsgrootte bepalend, niet het watergebruik.

De prikkel om minder water te gebruiken ligt bij bedrijven, zij kunnen in hun bedrijfsvoering ook het verschil maken)

Waterverbruik, gezinsgrootte & eigenarenheffing (2) Voorstel Maashorst (2024): (kenmerken)

- Lager tarief voor kleine huishoudens mogelijk
- Grote groep huurders Uden gaat voor waterverbruik betalen
(En gaat het dan het deel betalen dat eerst door de verhuurder werd betaald)
- Kwijtschelding (ca. 5%) mogelijk, maar verhoogt het tarief
- Alleen prikkel minder waterverbruik voor bedrijven/instellingen

Gemeente Maashorst | riool- en waterzorgheffing | 16 maart 2023

maashorst

De combinatie van watergebruiksheffing en eigenarenheffing kent een aantal voor- en nadelen:

Positief is de mogelijkheid van een lager tarief voor 1 persoons huishoudens

Nadelig effect is dat een grote groep huurders in Uden voor het eerst wordt belast en het gedeelte gaat betalen dat voorheen door de verhuurder werd betaald. Onder de huurders vallen de kwetsbaarste groepen in onze gemeente.

Kwijtschelding is mogelijk, maar heeft als gevolg een verhoging van het tarief

WATERVERBRUIK, GEZINSGROOTTE & EIGENARENHEFFING (3) Voorstel Maashorst (2024): (kenmerken)

- Hete zomers meer inkomsten, geen afvalwater
- Geen stabiele inkomsten voor gemeente
- Hoge kosten administratie (inning, bezwarenprocedures, etc.)

Gemeente Maashorst | riool- en waterzorgheffing | 16 maart 2023

maashorst

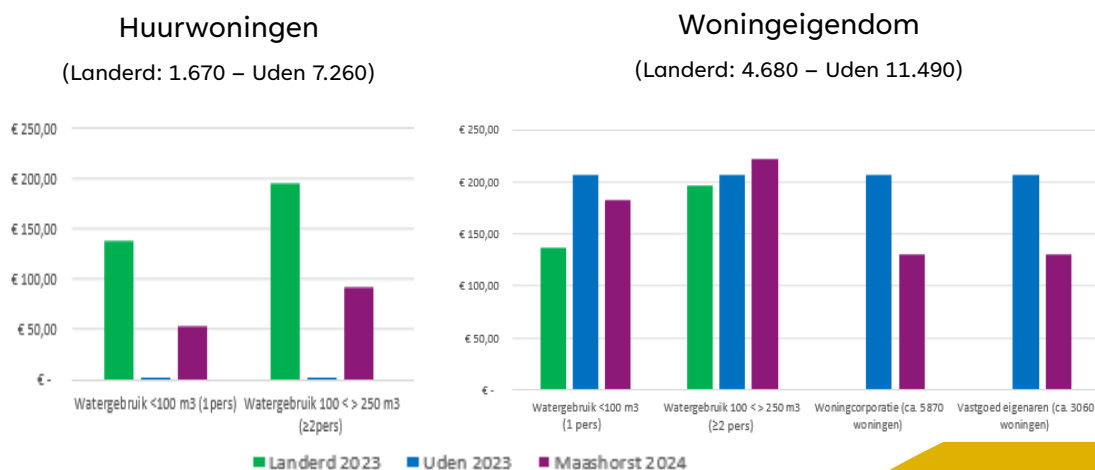
In hete zomers lijdt veel sproeien tot meer inkomsten, terwijl dit water niet in het riool wordt geloosd. Dit geeft voor de gemeente daarmee geen stabiele inkomsten

De kosten voor administratieve verwerking van dit systeem is hoog

We verwachten een percentage van 5% kwijtschelding voor Maashorst.

Waterverbruik, gezinsgrootte & eigenarenheffing (4) Voorstel Maashorst (2024):

Gemeente Maashorst | riool- en waterzorgheffing | 16 maart 2023

maashorst

In de linkse grafiek ziet u de situatie voor huurders, het paarse balkje geeft het tarief aan van deze variant van heffing.

1. Huurders in Landerd gaan minder betalen
2. huurders in Uden gaan voor het eerst betalen.

In de rechter grafiek de situatie voor eigenaren.

1. Eigenaren met laag watergebruik in Landerd gaan een hoger bedrag betalen
2. Voor woningeigenaren die ook de gebruiker van de woning zijn, zijn de wijzigingen beperkt
5. Woningeigenaren die de woning verhuren gaan in Landerd voor het eerst betalen en in Uden gaan zij minder betalen.

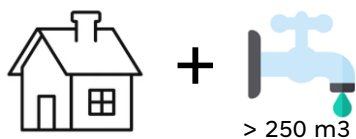
Twee alternatieve heffingsystemen

Gemeente Maashorst | riool- en waterzorgheffing | 16 maart 2023

maashorst

In het raadsvoorstel zijn twee alternatieve varianten omschreven, de werken beide ook prima maar hebben wel andere kenmerken en daarmee een andere uitwerking voor wie welk bedrag aan heffing betaalt.

Combinatie eigenarenheffing en watergebruik (1) Alternatieve variant 1: (hoe werkt het?)

Ja Eén vast tarief eigenaar woning

Ja Alleen prikkel minder waterverbruik voor bedrijven/instellingen

Variante 1 lijkt erg het systeem van het raadgevoorstel.

In plaats van gecombineerd eigenarenheffing en watergebruik obv gezinsgrootte wordt nu alleen eigenarenheffing gehanteerd.

Dit geeft een vast tarief per huishouden, in plaats van twee

Kleine huishoudens betalen daarmee hetzelfde tarief

Combinatie eigenarenheffing en watergebruik (2) Alternatieve variant 1: (kenmerken)

- Eigenaren / verhuurders betalen (huurders niet)
- Eenvoudig, stabiel, lage administratieve kosten
- Geen kwijtschelding
- Geen prikkel voor minder waterverbruik huishoudens
- Lager tarief voor kleine huishoudens niet mogelijk

Gemeente Maashorst | riool- en waterzorgheffing | 16 maart 2023

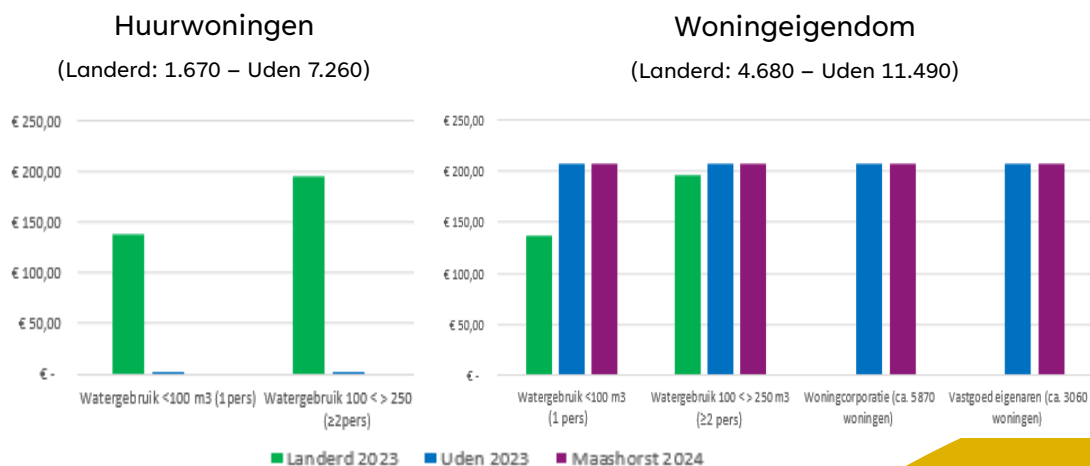
In dit systeem betalen alleen de eigenaren. Dit geeft dus geen verhoging van lasten voor huurders in Uden.

Het zorgt voor een grotere verlaging van lasten voor huurder is voormalig Landerd.

Lage administratieve kosten, kent geen kwijtschelding

Maar heeft als nadeel dat het systeem geen prikkels kent en eigenarenheffing geen mogelijkheid biedt voor lager tarief een persoonshuishoudens

Combinatie eigenarenheffing en watergebruik (3) Alternatieve variant 1:

Gemeente Maashorst | riool- en waterzorgheffing | 16 maart 2023

maashorst

Links: Voor huurders in Uden en Landerd: zij betalen geen riool- en waterzorgheffing, in Uden was dat al zo

Rechts: ziet u dat er voornamelijk een verschil is voor eigenaren in Landerd bij een laag waterverbruik

En eigenaren die de woning verhuren gaan in Landerd voor het eerst het volledige bedrag betalen (in Uden was dit al zo)

Combinatie WOZ-waarde en watergebruik (1) Alternatieve variant 2: (Hoe werkt het?)

Variabel heffingstarief o.b.v. economische waarde woning

Alleen prikkel minder waterverbruik voor bedrijven/instellingen

> 250 m³

Ja Leidend principe: sterkste schouders dragen de zwaarste laste

De waarde van de woning bepaald de hoogte van het heffingstarief

We kunnen het tariefverloop niet zichtbaar maken, deze is niet voorbereid

Combinatie WOZ-waarde en watergebruik (2)

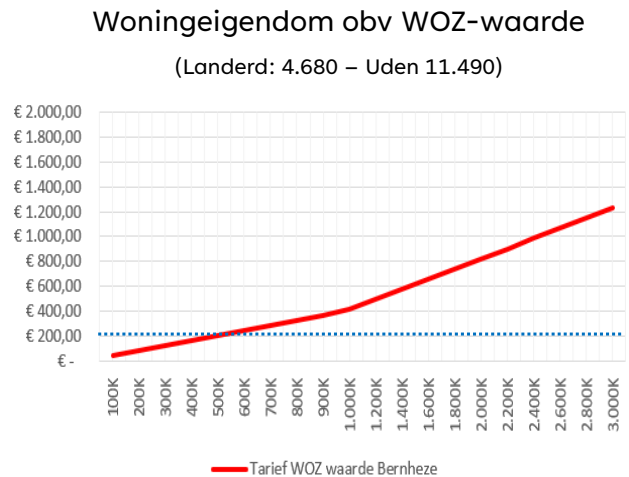
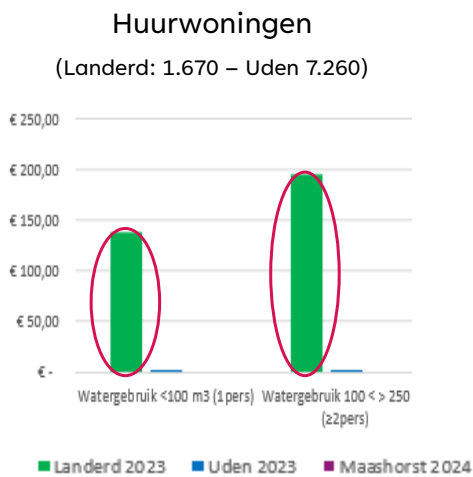
Alternatieve variant 2: (kenmerken)

- Geen kwijtschelding
- Redelijk stabiele inkomsten voor gemeente
- Hoge administratieve kosten (bezwaren)
- Geen prikkels voor minder waterverbruik/verharding
- Tariefdifferentiatie gezinsgrootte niet mogelijk

maashorst

Combinatie WOZ-waarde en watergebruik (3) Alternatieve variant 2:

Gemeente Maashorst | riool- en waterzorgheffing | 16 maart 2023

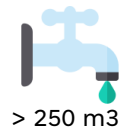
Links geeft de situatie aan voor huurders in Uden en Landerd: zij betalen geen riool- en waterzorgheffing, in Uden was dat al zo

Rechts: ziet u het verloop van het heffingstarief, zouden we een heffingstarief hanteren van 0,041 % van de woningwaarde (zoals gemeente Bernheze dit in 2023 hanteert). Een heffingsystematiek obv % van de WOZ waarde is niet voor Maashorst uitgerekend, daarom is als aanname het tarief van Bernheze gepakt.

En eigenaren die de woning verhuren gaan in Landerd voor het eerst het volledige bedrag betalen, dit waterverbruik is niet goed aan te geven in deze grafiek. In Uden betaalden eigenaren wel al door midden van een vast tarief, zoals weergegeven in de blauw gestippelde lijn.

Bedrijven en instellingen

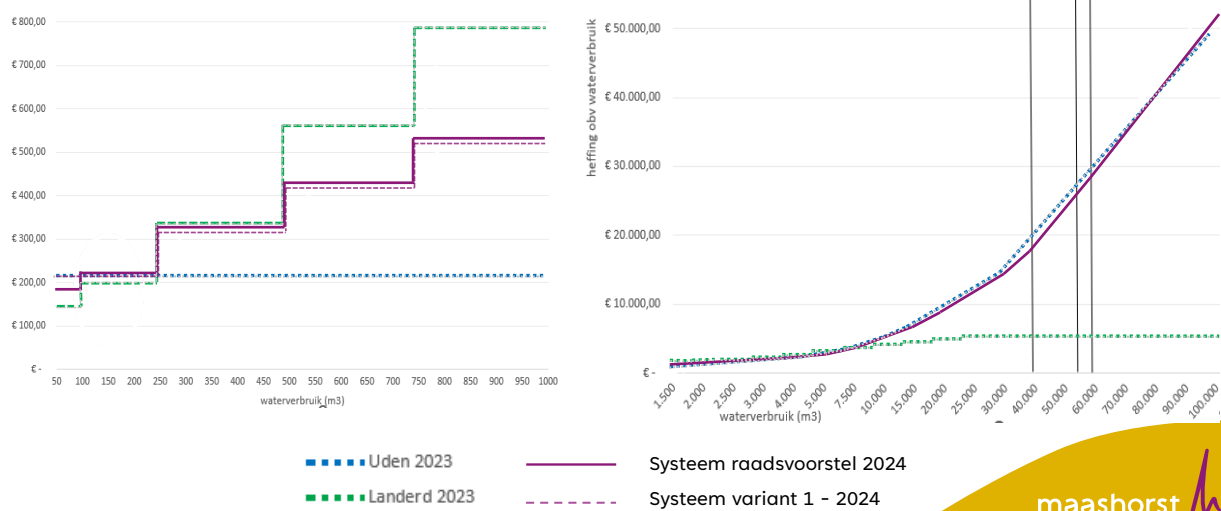

Gemeente Maashorst | riool- en waterzorgheffing | 16 maart 2023

maashorst

We hebben het tot nu toe alleen gehad over het waterverbruik toegespitst op de huishoudens, maar nog niet over de bedrijven en instellingen
Zij hebben een waterverbruik variërend van 0 m3 tot 60.000 m3.

Bedrijven en instellingen

Links ziet u de grafiek achtereenvolgens het systeem dat we nu nog hanteren voor voormalig Landerd, met een stijgend tarief naarmate een hoger waterverbruik.

Systeem Uden met een vast tarief voor eigenaren geeft deze lijn

De paarse lijn laat het tariefverloop zien van het heffingsysteem uit het raadsvoorstel U ziet helemaal links het lager tarief voor eenpersoons huishoudens

De gestippelde lijn geeft het tariefverloop van variant 1 aan.

Variante 2 is niet meer te geven gerelateerd aan, het tariefverloop is zoals eerder getoond

In de rechter grafiek worden achtereenvolgens het verloop het heffingstarief van Landerd, Uden en Maashorst het voorstel en 2 varianten aangegeven, deze volgen ongeveer dezelfde lijn in deze grafiek. Hierbij wordt het tarief hoger naarmate het waterverbruik toeneemt.

De 3 strepen geven de grootste gebruikers van onze gemeente aan (allemaal in Uden), voor Landerd zijn de 3 grootste gebruikers tussen de 10.000 en 12.500 m³

Samenvattend: Twee soorten heffing

Gebruikersheffing:

waterverbruik

Gezinsgrootte

Hoeveelheid
verharding

Eigenarenheffing:

Woningbezit

Gemeente Maashorst | riool- en waterzorgheffing | 16 maart 2023

maashorst

Kort samengevat zijn er twee soorten van heffing: gebruikersheffing en eigenaren heffing.

De meest bekende vormen van heffingsystemen zijn aangegeven, deze systemen hebben allemaal hun eigen kenmerken en uitwerking, elk met voor- en nadelen

Het heffingsysteem uit het raadsvoorstel bestaat uit woningbezit, gezinsgrootte en waterverbruik

Alternatieve variant 1 bestaat uit woningbezit en waterverbruik

Alternatieve variant 2 bestaat uit WOZ-waarde en waterverbruik

Hoeveelheid verharding is nog niet aan bod gekomen.

Combinaties van systemen zijn prima mogelijk en kunnen de werking versterken.

Heffing op basis van verhard oppervlak

(Hoe werkt het?)

Leidend principe: De verharder betaalt

Geschikt voor hemelwatermaatregelen, niet geschikt voor afvalwater

Gemeente Maashorst | riool- en waterzorgheffing | 16 maart 2023

maashorst

Hoe meer verhard oppervlak we hebben, hoe meer regenwater we opvangen in plaats van in de bodem later wegsijpelen.

Het regenwater stroomt lokaal naar de laagste plekken en zorgt daar voor wateroverlast op straat (soms woningen).

We willen graag minder verhardde tuinen en daarbij past het leidend principe: de verharder betaalt

De heffing past goed bij de zorgplicht voor hemelwater, niet bij afvalwater

Systeem is niet mogelijk, het in kaart brengen is lastig en niet controleerbaar.

Vragen ?